

tulen harvoista löytämistään kepakoista ja ripustivat vaatteensa kuivumaan. Girion, jota painoi nyt kuumeen lisäksi säikähdyskin, nukahti pian. Sotilaallinen Nadar lupasi huolehtia ensimmäisestä vartiovuorosta Laudonin kanssa, jotta muut saisivat nukkua. Teniar lupasi huolehtia taas aamuyöstä. Isaya, joka oli tottunut nukkumaan yönsä kahdessa osassa, otti keskiyön vuoron. Hän tivasi Parania mukaan, mutta kookas soturi totesi tarvitsevansa runsaasti unta aikaisemman järkytyksen jälkeen. Narri oli ehtinyt jo lurittaa laulunkin Suuren Kuninkaan joenylityksestä. Paranın vaatimuksesta laulun joenylitys oli sujunut mallikkaasti ja lennokkaasti ja Suuri Kuningas oli pelkällä katseella kesyttänyt vellovat virrat. Pitihän sitä tulevaisuuden alamaisilla olla joku, jonka mahtavuuteen ja voittamattomuuteen nojata.

Ensimmäinen vartiovuoro meni hyvin. Ilkeä tunne ei kuitenkaan jättänyt vartiojoita rauhaan ja Laudon muistikin joka välissä toittottaa, kuinka oli aavistanut epäonnistumista jo ennen kuin he olivat jalallaan edes astuneet virtaan. Hän oli varma siitä, että näissä maissa oli jotain pahaa. Pöllötkään eivät huhuilleet näillä luojan hylkäämillä seuduilla ja vanhan kelon oksalle jossakin vaiheessa yötä lehahtava pöllö tuijotti sekin pahantahtoisesti nuotiota. Tuuli oli kylmä ja puhalsi pohjoisesta.

Girion valitti unissaan. Tuskainen hiki kimalteli pikkupojan punertavilla kasvoilla. Laudon kävi herättämässä Isayan ennen painumistaan unille ja huomautti, että pojalle pitäisi kenties tehdä jotain. Mitä, siitä Laudonilla ei ollut hajuakaan. Ei kyllä sen puoleen Isayallaakaan. He olivat sotureita, oman heimon-

sa tai maansa taistelijoita. Lapsien hoitaminen kuului naisille.

Heitettyään Girionin otsalle kylmän kääreen Isaya palasi nuotiolle. Vartaassa käristyvä liha tuoksui herkulliselle ja nuotioon tipahteleva rasva tirisi. Tämä jänis oli viimeinen Isayan varastoista ja näiltä mailta ei elollista ruokaa löytynyt. Pitäisi elää sillä hoimehtuvalla kuivaruualla. Heimosoturi kurottautui kääntämään paistia kun Girion älähti unissaan. Kääre oli tipahtanut makuupussille pojan viereen ja nuorelle otsalle oli ilmestynyt huolestuneita ryppyjä. Isaya jätti lihan rauhaan ja meni pojan vierelle. Hän tarttui tätä käsivarresta ja ravisteli: "Herää, muku."

Girion ei herännyt. Isaya kurtisti kulmiaan ja ravisteli nyt rajummin. Lapsi hytkyi mukana, muttei avannut silmiään. Älähti vain uudelleen ja huitaisi toisella kädellä ilmaa kuin hätistelläkseen pois näkymättömiä kärpäsiä. Isaya perääntyi kauemmaksi ja teki pyhän merkin käsillään. Sitten hän kumartui tyrkkimään ylös Paranın ja Teniarin. Vaikka hän luotti muihinkin, niin näiden kahden kanssa hän oli kasvanut lapsesta asti. Tuntui luonnolliselta tukeutua heidän apuunsa ensin: "Paran, lapsi hourii."

"No herätä se äläkä minua, helveti..." soturi ähisi ja käänsi kylkeä: "Anna minun olla."

Isaya kääntyi Teniarin puoleen. Nainen tuntui nukkuneen toinen silmä auki, sillä tuo oli pystyssä melkein heti. Hiljaisin askelin Teniar kiersi nuotion ja tyrkki hänkin unissaan mutisevaa poikaa. Lapsi ei herännyt vieläkään. Itse asiassa näytti siltä, että uni meni vaan pahemmaksi. Mutina muuttui aluksi mataliksi, käheiksi huudahduksik-

si ja lopulta suoranaiseksi huudoksi. Tässä vaiheessa jopa Paranin piti nousta kyynärpäidensä varaan.

Kuumeinen puna Girionin kasvoilta oli poissa. Nyt iho oli kalpea, melkein valkoinen ja kauttaaltaan pikkuisten hikipisaroiden peitossa. Yhteen puristettujen luomien takaa karkasi muutama iso kyynel. Teniar tarttui kaksin käsin kiinni pojan ilmaa huitelevista käsistä ja painoi ne maata vasten: "Girion, silmät auki!"

Ja lapsi avasi silmänsä. Yhden pienen, ohikiitävän hetken ajan he kaksi tuijottivat toisiaan, lapsi ja nainen. Pikkupojan silmien sinisyys oli muuttunut epäluonnolliseksi keltaiseksi ja ennen kuin Teniar ehti sanoa mitään, poika ponnahti häntä vasten ja työnsi valtavalla voimalla kauemmaksi. Nainen jysähti vasten taakseen tulleen Laudonin rintaa kaataen miehen allaan maahan. Isaya, Nadar ja Delen perääntyivät kaikki säikähtäneinä taaemmaksi ja Paran ponnahti ylös makuupussista nopeammin, kuin koskaan ennen. Narrista oli muistona enää pajupilli. Läheisen isohkon kiven takaa saattoi tarkkakovainen kuitenkin erottaa kulkusten kilinää ja kaksi ymmyrkäistä, säikähtänyttä silmää.

Girion seiso i kumarassa ryttääntyneen makuupussinsa päällä ja huojui. Sormet olivat koukistuneet ja jännittyneet epäinhimillisiin asentoihin ja toinen käsi roikkui paljon alempana kuin toinen. Pääkin oli kenossa. Näytti siltä, kuin jokin tuntematon taho olisi pukenut Girionin nahan ylleen ja epäonnistunut täyttämään sitä kunnolla.

"Mitä pirua...?" Paran mutisi ja hapuili sotavasaran reppunsa viereltä. Heti liikkeen havaittuaan Girion kääntyi katsomaan ja naksautti inhottavasti nis-

kojaan: "Suuri kuningas, suuri herra." Ilkkuva, kimakka lapsenääni kähisi: "Mitä kunnioittavimmat tervehdykseni." Lapsi lisäsi ja veltto suu kiristyi luonnottomaan hymyyn. Ruumis nytkähti eteenpäin kumarruksen irvikuvaan. Toinen keltaisista kissansilmistä tuijotti Parania ja toinen muita: "On koko hovi mahtunut mukaan herran huviretkelle."

"Piru..." Isaya mutisi. Maasta ylös noussut Laudon sylkäisi ja perääntyi niin kauas, kuin mahdollista poistumatta samalla nuotion valopiiristä. Paran siristi silmiään ja tarttui sotavasaraan. Häntä kuvotti ja samalla pelkokin kutitteli niskassa. Piru nautti selvästi aikaansaamastaan hämmennyksestä; se hypähti taaksepäin ja saadessaan kaikki kavahtamaan päästi räkäisen naurun ja loikkasi kiinni vanhaan keloon. Kuin orava tai jokin neliraajainen hyönteinen se nytkyi pitkin kelon harmaata ja lahoa pintaa ihan ylös asti ja keikautti itsensä yhdelle oksalle. Siellä se ilveili ja naksutteli hampaitaan, tuijotellen alhaalla seisovaa seikkailijajoukkoa häpeilemättömän ilkkuen.

"Minä tiesin, että tulo näille maille oli virhe!" Laudon sihisi ja tuijotti vapisten ja inhoten pirua puussa: "Minä sanoinkin siitä! Mutta uskottiinko minua? Ei, ei uskottu... 'älä maalaile piruja seinille, ennen kuin sinulla on malli', sanottiin. No nyt on malli perkele!"

"Turpa umpeen, Laudon!" Delen älähti ja kääntyi Paranin puoleen: "Mitä hittoa me teemme?"

"Missä Narri on?" Paran tivasi ja käänteli katsettaan.

"Narvin!" tuttu ääni vinkaisi pimeästä. Paran siristeli silmiään ja näki Narvin kykkivän ison kiven takana kauempana: "Raahaa se perseesi tänne ja karkota tuo!" Paran käski ja vilkaisi